

IMUNOPROFILAKTIKOS PRIEMONIŲ KOVAI SU VIŠTŲ KOKCIDIOZE PARUOŠIMAS IR GAMYBINIS ĮVERTINIMAS

Aniolas Sruoga^{1,2}, Algimantas Paulauskas^{1,2}, Dalius Butkauskas¹, Jonas Skonsmanas, Elena Mozalienė¹, Sigita Slavėnaitė¹

¹ Vilniaus universitetas, Ekologijos institutas, Akademijos g. 2, Vilnius; tel. 272 9287; el. paštas: igl@eko.lt

² Vytauto Didžiojo universitetas, Vileikos g. 8, Kaunas; tel. 45 13 79; el. paštas: a.paulauskas@gmf.vdu.lt

Darbo tikslas – labiausiai paplitusių kokcidijų rūšių, turinčių aukštą imunogeniškumą, atranka, atrinktų rūšių tyrimas ir dauginimas, eksperimentinės imuninės medžiagos pagaminimas.

Tyrimais atrinktos trys labiausiai paukštininkystės ūkiuose paplitusios eimerijų rūšys – *E. acervulina*, *E. maxima* ir *R. tenella*. Tarp ištirtų eimerijų rūšių nustatyti bendri antigenai. Nustatyta, kad didžiausią virulentiškumą turi *E. tenella*. Ji formuoja bendrus precipitacijos lankus su *E. praecox*, *E. brunetti*. Eimerijų *E. acervulina* panaudojimas duoda galimybę suformuoti imunitetą ir prieš mažiau paplitusias kokcidijų rūšis. Naudojant tris kokcidijų rūšis pagaminta eksperimentinė medžiaga vištų kiccidiozių imunoprofilaktikai ir gamybinėmis sąlygomis AB „Vievio paukštynas“ patikrintas jos efektyvumas. Bandymas atliktas su 30770 dešimties dienų amžiaus viščiukų. Tyrimų rezultatai parodė, kad imuninė medžiaga stimuliuoja imuniteto prieš kokcidiozę susidarymą, gerina viščiukų augimo rodiklius. Povakcininio imuniteto tvarumas prieš Niukaslį ligą buvo 17% aukštesnis negu kontrolinėje grupėje. Imuninė medžiaga padidino imunokompetentinių ląstelių fagocitinį aktyvumą, nežymiai pakeitė fagocitinį indeksą ir fagocitinę jėgą.

Pagaminta imuninė medžiaga, duodanti galimybes suformuoti imunitetą prieš vištų kokcidiozę, išlieka visą paukščio gyvenimą nenaudojant kokcidiostatikų, leidžia gaminti ekologiškai švairius paukštininkystės produktus.

Raktažodžiai: imuninė medžiaga, kokcidijos, *E. acervulina*, *E. Maxima*, *R. tenella*.